

Naar vi nu skulle gaa til en større Udstykning her, mener jeg, at vi fuldstændig skulle forlade Princippet om de smaa Huse eller Statshuse. Efter hele deres Natur skulle de helst ligge spredt omkring i Landet; de egne sig slet ikke for Bunke-Anlæg, tværtimod, da de skulle være en Mellemting mellem Arbejdshuse og Driftshuse, er det naturligt, at de spredes saa meget som muligt ud over Landet, og jeg vil aldrig være med til at anbefale, at man samler Husene i Kolonier paa eet Sted; jeg tror, det vil være mere til Skade end til Gavn. Men naar vi ogsaa have en anden Opgave, nemlig den at skabe større selvstændige Hjem, saa er den naturlige Plads netop paa et Sted som her, hvor vi have en stor, blank, ren og fri Ejendom, som vi kunne benytte og skære i Stykker efter almindelige, fornuftige Betragtninger, at forsøge en Løsning i den Retning, jeg har antydet med en helt anden Klasse af Ejendomme end de smaa Statshuse, og det er den Tanke, jeg gerne vilde slaa til Lyd for, om ikke den højtærede Minister, Finansudvalget og hele Tinget vilde hjælpe til at faa den Tanke levende. Her er en Lejlighed, som ikke bør forsømmes, til at løse en Opgave af en helt anden Natur end den, vi have løst ved den lille Husmandslov. Det er ikke meget indgaaende Taloplysninger, jeg har skaffet mig i denne Sag, thi jeg tror ikke, at det behøves, jeg tror, at de almindelige Grundsaetninger i og for sig ere saa talende, at de ikke behøve at belægges med Tal. Men nogle Tal er det dog ingen Skade at have paa Haanden i den Henseende. Jeg skal da oplyse, at Gaardens Areal, som sagt, ogsaa efter et privat Kort, jeg har skaffet mig, hvoraf jeg har taget en Kopi og gjort nogle Eksperimenter paa, er saadan noget som 540 Tdr. Land. Jeg har tænkt mig en Realiseringsplan for denne Gaard. Der findes jo nu kun meget lidt Bygninger tilbage, og de, der ikke ere brændte, burde jo være brændte eller paa anden Maade være bragt ud af Verden, det var jo en Ulykke, at de gode Udbygninger brændte, medens det elendige Stuehus blev staaende. Det vide ærede Medlemmer, som kende noget til det, at det Stuehus maa falde paa en anden Maade ved en anden Lejlighed. Tilbage ved Hovedgaarden tænker jeg mig saa et Areal paa 160 Tdr. Land. Dette Tal er taget, fordi der falder en naturlig Afdeling af Lodden, som vil kunne komme til at udgøre saadan et Areal paa 160 Tdr. Land. Der kan man holde en lille Knaldproprietær paa, hvis man vil be-

vare lidt af Herregaardens Ry og Anseelse, det kan i det hele blive en saadan jævn større Landejendom. Af Resten, ca. 380 Tdr. Land, har jeg tænkt mig en Deling saaledes, at der kunde blive 7 Ejendomme paa mellem 25 og 30 Tdr. Land, de største 3 Ejendomme paa ca. 15 Tdr. Land, 12 paa ca. 10 Tdr. Land og 3 paa 7 à 8 Tdr. Land. Jeg har i Forbindelse med nogle andre Medlemmer af Tinget søgt Lejlighed til i Vinter paa Stedet at se lidt nærmere paa Forholdene paa denne Gaard og har fundet, at Udstykningsbetingelserne ere gunstigere, end jeg egentlig havde ventet. Alle Forhold egne sig efter min Mening saa aldeles udmærket til Udstykning af Gaarden. Lodden er jævn og flad, regelmæssig, saa at den ikke frembyder særlige Driftsvanskeligheder; Vejforbindelserne ere ganske udmærkede, idet man uden Landinspektørkendskab selv kan sætte sig hen, hvad jeg har gjort, og udstykke den i naturlige Parceller med rimelige Forhold, heldig Beliggenhed og med alle Vejforbindelser færdige til et saadant helt lille Kolonisationsanlæg. Jordens Bonitet er ikke første Klasse, men det er, hvad vi kalde jævn, rigtig god Middeljord, og det er efter min Mening af den Slags Jord, som egner sig godt til saadan Drift. Den hører nemlig til, hvad jeg kalder taknemmelig Jord, Jord, som er af den Beskaffenhed, at Arbejdet kan gøre sig gældende, og dog ikke saaledes, at Arbejdet spiller en mindre Rolle. Den allerbedste Jord er ikke nær saa taknemmelig for Arbejdet som middelgod Jord, hvor det Arbejde, som den mindre Landbruger kan præstere i langt højere Grad end de større, sikkert spiller en langt større Rolle. Nu har man jo gjort nogle Forsøg, og de skulde jo altsaa paa en Maade danne Grundlaget for den videre Udstykning af denne Ejendom, men de ere ganske vist efter min Mening meget uheldige Begyndelser. I alt Fald maa man kende dem for paa Grundlag af dem at danne sig en Mening om, hvorvidt man skal gaa videre. Den Ejendom, den højtærede Minister talte om, Skætholmen, og den derefter følgende Tangen, er ganske vist meget bedre Jord end den ved Gedehuset, men det er i alt Fald, hvad vi her paa Sjælland kalde meget, meget daarlig Jord. Ved første Behandling nævnede den meget ærede Kultusminister, at Jorden ikke kunde være saa ringe, da den var sat til en Takst af 6, 7 og 8, men vi Sjællændere ere heller ikke vant til en Takst af 6,